

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ НАУКОВОГО ТЕКСТУ: ВІД КУРСОВОЇ ДО
МАГІСТЕРСЬКОЇ
підготовки першого (бакалаврського) рівня

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи наукового тексту: від курсової до магістерської» підготовки першого (бакалаврського) рівня

Розробник: Яблонська Ольга Василівна, професор кафедри української літератури, кандидат філологічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/освітньо-наукової програми:

_____ (Сірук В. Г.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальних комунікацій

протокол № 1__ від _29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ (Яручик В. П.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань А Освіта Спеціальність А4 Середня освіта Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) Освітньо-професійна програма <i>Середня освіта. Українська мова та література. Англійська мова</i> Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання <u> 2 </u>
		Семестр <u> 3-ий </u>
		Лекції <u> 10 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 20 </u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u> 110 </u> год. Консультації <u> 10 </u> год.
ІНДЗ: €	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІП Яблонська Ольга Василівна
 Науковий ступінь кандидат філологічних наук
 Вчене звання професор
 Посада професор кафедри української літератури
 Контактна інформація 0938813083 lablonska.Olga@vnu.edu.ua
o_jabl@ukr.net
 Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи наукового тексту: від курсової до магістерської» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня. ВОК «Основи наукового тексту: від курсової до магістерської» має винятково важливе значення в системі освіти, обумовлене його теоретично-практичним характером. ВОК сприяє формуванню академічної грамотності, вибудовує перспективу створення власного інтелектуального продукту та вміння його презентувати.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета вибіркового освітнього компонента «Основи наукового тексту: від курсової до магістерської» – вивчити теоретичні засадами науково-дослідної діяльності, засвоєння методичних рекомендацій щодо виконання конкретних видів наукових робіт, зокрема наукових проєктів з фаху. Вивчення ВОК спрямоване на виконання таких завдань: ознайомлення з основами наукових досліджень; оволодіння методами та інструментарієм наукового дослідження; ознайомлення із вимогами до наукового тексту; засвоєння компетентностей у науково-дослідній роботі та принципів академічної доброчесності.

3. Soft skills

- управління інформацією, вміння формувати власну думку та приймати рішення;
- лідерство;
- ораторські та комунікативні здібності, вміння працювати в команді;
- вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін;
- навички креативного та критичного мислення, когнітивної гнучкості; презентація;
- здатність керувати своїм часом, розуміння важливості дедлайнів та ін.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Культура наукового тексту						
Тема 1. Етика наукового тексту. Академічна доброчесність. Плагіат	15	2	2	10	1	7
Тема 2. Науковий стиль. Наукові тексти різних жанрів	12		2	10		7
Тема 3. Структурні елементи наукового тексту. Вимоги до написання наукових тез і статей	14	2	2	10		7
Тема 4. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Міждисциплінарні методи наукових досліджень	15	2	2	10	1	7
Тема 5. Пошук інформації у процесі наукової роботи.	20	2	2	15	1	7
Тема 6. Вимоги до оформлення бібліографії	13		2	10	1	7
Разом за модулем 1	89	8	12	65	4	42
Змістовий модуль 2. Культура наукової комунікації						
Тема 7. Підготовка й етапи виконання наукових проєктів з фаху	15	2	2	10	1	7
Тема 8. Курсова робота. Магістерська робота	13		2	10	1	7
Тема 9. Презентування наукового дослідження. Види усної наукової комунікації	14		2	10	2	7
Тема 10. Підготовка наукової публікації (тези, стаття)	19		2	15	2	7
Разом за модулем 2	61	2	8	45	6	28
ІНДЗ						30
Усього годин / балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш детальне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань практичного спрямування, опрацювання додаткової літератури, розв'язування задач, кейсів, перегляд рекомендованого аудіовізуального контенту, підготовку проєкту тощо. Зміст та обсяг самостійної роботи подано в таблиці.

Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, тестування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань, мініпроєктів, тренінгової роботи тощо, та фіксує в загальній оцінці за тему.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Ознайомлення з засадничими положеннями щодо академічної доброчесності та плагіату (Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату ; Кодекс академічної доброчесності)	10
2	Науковий стиль. Роль термінології. Наукові тексти різних жанрів (реферат, тези, стаття, анотація, монографія, курсова робота, магістерська робота, дисертація). Навчально-методичні тексти (методичні рекомендації, посібник, підручник і т.ін.).	10
3	Актуальність наукової проблеми та наукова новизна. Взаємозв'язок структурних елементів наукового тексту (специфіка вступу, основної частини, висновків). Вимоги до написання наукових тез і статей.	10
4	Загальнонаукові методи дослідження (аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизація, системний підхід та ін.). Спеціальні методи дослідження (мовознавчі та літературознавчі). Потенціал компаративних досліджень. Міждисциплінарні методи наукових досліджень	10
5	Пошук інформації у процесі наукової роботи. Польові дослідження. Робота в бібліотеках та архівах. Матеріали відкритих джерел (сайти). Роль інформаційно-довідкових джерел.	15
6	Вимоги до оформлення бібліографії. Різні способи актуального оформлення бібліографії.	10
7	Підготовка й етапи виконання наукових проєктів з фаху. Наукова проблема: від задуму до реалізації. Мета і завдання наукового проєкту. Специфіка методології.	10
8	Курсова робота. Магістерська робота. Пошуковий характер досліджень. Обсяг завдань. Контекст наукової проблеми.	10
9	Презентування наукового дослідження. Участь у роботі семінарів та конференцій. Види усної наукової комунікації (виступ, доповідь, промова, повідомлення, комп'ютерна презентація). Риторика усного тексту.	10
10	Підготовка до друку наукової публікації (тези, стаття). Оформлення та редагування тексту.	15
	Разом	110

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з

індивідуальним навчальним планом та силабусом освітнього компонента. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність із вибіркового освітнього компонента, становить 100 балів.

Політика щодо академічної доброчесності.

В оцінюванні підготовки здобувачем освіти практичних і передбачених у самостійній роботі творчо-пошукових завдань керуємося політикою академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#); [Кодекс академічної доброчесності](#)).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання певних видів робіт визначено заздалегідь. Перескладання матеріалу допускається у разі лікарняного та за графіком узгодженого з деканатом індивідуального плану. Викладач гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість заочної комунікації та консультування (viber, ел. пошта, zoom).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти ([докладніше – у Положенні](#)).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачі освіти, які брали участь у роботі конференцій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо, опублікували результати наукових досліджень й досягли значних результатів, можуть отримати додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти із вибіркового освітнього компонента «Спортивна журналістика» є залік. Відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) та [«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) оцінювання знань здобувачів освіти здійснюємо під час поточного контролю за результатами виконання видів робіт, передбачених силабусом. Завдання поточного контролю оцінюємо в діапазоні від 0 до 100 балів (див. таблицю вище).

Порядок проведення заліку. Підсумкову семестрову оцінку з ВОК виставляємо за результатами поточного контролю. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Будь-які конфліктні ситуації щодо оцінювання вирішують відповідно до [«Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій»](#) у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Питання для підсумкового контролю

1. Ознайомлення з засадничими положеннями щодо академічної доброчесності та плагіату ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#); [Кодекс академічної доброчесності](#))
2. Науковий стиль. Роль термінології.
3. Наукові тексти різних жанрів (реферат, тези, стаття, анотація, монографія, курсова робота, магістерська робота, дисертація).
4. Навчально-методичні тексти (методичні рекомендації, посібник, підручник і т.ін.).
5. Актуальність наукової проблеми та наукова новизна.
6. Взаємозв'язок структурних елементів наукового тексту (специфіка вступу, основної частини, висновків).
7. Вимоги до написання наукових тез і статей.
8. Загальнонаукові методи дослідження (аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизація, системний підхід та ін.).
9. Спеціальні методи дослідження (мовознавчі та літературознавчі).
10. Потенціал компаративних досліджень.
11. Міждисциплінарні методи наукових досліджень.
12. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Польові дослідження. Робота в бібліотеках та архівах. Матеріали відкритих джерел (сайти). Роль інформаційно-довідкових джерел.
13. Вимоги до оформлення бібліографії. Різні способи актуального оформлення бібліографії.
14. Підготовка й етапи виконання наукових проєктів з фаху. Наукова проблема: від задуму до реалізації.
15. Мета і завдання наукового проєкту. Специфіка методології.
16. Курсова робота. Магістерська робота. Пошуковий характер досліджень. Обсяг завдань. Контекст наукової проблеми.
17. Презентування наукового дослідження.
18. Участь у роботі семінарів та конференцій.
19. Види усної наукової комунікації (виступ, доповідь, промова, повідомлення, комп'ютерна презентація). Риторика усного тексту.
20. Підготовка до друку наукової публікації (тези, стаття). Оформлення та редагування тексту.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

- Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2017. 169 с.
- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької; вид. 2-ге, доп. Львів: Літопис, 2002.
- Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
- Вишницька Ю. Аналіз та інтерпретація художнього тексту: навч.-метод. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. 250 с.
- Козлик І. В. Літературна критика і літературознавство: проблематика взаємостосунків у методологічному аспекті. *Слово і Час*. Київ, 2007. № 6. С. 8–14.
- Козлик І. Літературознавчий аналіз художнього тексту/твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с.
- Козлик І. В. Методологія літературознавства як актуальна проблема: стаття друга. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. Київ, 2004. № 1. С. 57–58.
- Козлик І. В. Методологія літературознавства як актуальна проблема: стаття друга. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. Київ, 2004. № 5. С. 60–62.
- Література. Теорія. Методологія / пер. з польськ. С. Яковенка; упорядкув. і ред. Д. Уліцької; 2-ге вид. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
- Омельчук С. Бути чесним у науці й навчанні: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон, 2021. 80 с.
- Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ: НАДУ, 2012. 48 с.
- Павличко С. Д. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві. *Павличко С. Д. Теорія літератури* / передм. М. Зубрицької. Київ: Основи, 2002.
- Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*. 2016. № 8. С. 134–150. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Innbyivs_2016_8_12.
- Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
- Семенов О. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів. Київ; Глухів, 2022. 96 с.
- Семенов О. М., Фаст О. Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 220 с.
- Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.
- Харитонova О.І., Ульянова Г.О. Поняття й особливості академічного плагіату. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2014. Т. 14. С. 146–153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nponyua_2014_14_16.
- Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 320 с.
- Шепітько С.В. Науковий віа академічний дискурс: питання типології. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2014. № 1102. Вип. 77. С. 76–80.